

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вж. №	154-01-7
Дата	15 04 21

ДО
 Г-ЖА ИВА МИТЕВА
 ПРЕДСЕДАТЕЛ
 НА 45-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

16 48 / 21

Уважаема госпожо Председател,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България внасяме
 Законопроект за възрастните хора.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване.

Вносители:

Георгиев Нели
 Кристина Вигени
 МАНЮЛ Генков
 Георги Георгиев
 Алаиса Ангелова
 Георги Георгиев - В. Митков
 Богдан Емил Дочев -
 Митян Славейков Попев
 ИЦАФ Билево
 Арменко Проганов
 Билево Курчов Курчов
 Веска Лечева
 Георгиев Генков Генков

Ирина Александровна

Нина Павловна

Симо Г. Козимов

Велуар Енев

Иван Васильевич Иванов

Коста Кочуров Младш

Руми Василев Терев

Антон Зафирова Зафирова

Мя Великов Митков
Мая Димитрова

Руми Иванов Георгиев

Филип Бонев

Борис Цветков

Крум Крум

Таня Крумова Руми

Георги Свистов

Иван Тонев

Звезда Келева

Крум Дончев

Христова Елена

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

проект

ЗАКОН ЗА ВЪЗРАСТНИТЕ ХОРА

Глава първа.

Общи положения

Чл. 1. (1) Този закон урежда обществените отношения и провеждането на държавната политика в подкрепа на възрастните хора и гарантиране на условия за пълноценен и активен живот и равноправно участие в обществения живот.

(2) Държавата гарантира интересите на възрастните хора и осигурява подходяща икономическа, социална и институционална среда за превенция и недопускане на социално изключване и за разширяване и подобряване на формите и условията за достъп на възрастните хора до обществените ресурси.

(3) Държавата гарантира правото на възрастните хора да се сдружават, свободно да образуват организации за защита и провеждане на техните интереси, като сами определят условията за встъпване и участие в тях.

Чл. 2. (1) Държавната политика в подкрепа на възрастните хора се осъществява въз основа на приета от Народното събрание, по предложение на Министерски съвет, Национална стратегия за пълноценен и активен живот на възрастните хора, наричана по-нататък „Национална стратегия“.

(2) В изпълнение на националната стратегия, по предложение на министъра на труда и социалната политика, Министерският съвет приема Национална програма за подкрепа на възрастните хора, наричана по-нататък „Национална програма“.

Чл. 3. Възрастен човек по смисъла на този закон е всяко физическо лице след навършването на 65 години.

Глава втора.

Политика за възрастните хора. Органи и механизми

Раздел I.

Органи на държавната политика за възрастните хора

Чл. 4. (1) Държавната политика в подкрепа на възрастните хора се провежда от органите на изпълнителната власт и на местното самоуправление, съобразно техните правомощия и в съответствие с Националната стратегия.

(2) Органите, които провеждат държавната политика в подкрепа на възрастните хора, са длъжни в рамките на своите правомощия да насърчават преодоляването на отрицателните стереотипи в обществото по отношение на възрастните хора.

Чл. 5. Към Министерския съвет се създава и функционира Национален съвет за възрастните хора.

Чл. 6. (1) Министърът на труда и социалната политика разработва, координира и контролира държавната политика в подкрепа на възрастните хора.

(2) В изпълнение на своите правомощия министърът на труда и социалната политика:

1. следи и анализира обществените отношения в областта на възрастните хора;
2. контролира изпълнението на този закон и на подзаконовите нормативни актове, приети въз основа на него;
3. предлага приемането и/или изменението на законови и подзаконови нормативни актове по проблемите на възрастните хора;
4. предлага на Министерския съвет и координира Националната програма и ежегодните планове за нейното изпълнение;
5. подпомага формулирането на политиката и координира изпълнението на международните задължения на Република България в областта на възрастните хора;
6. организира и координира разработването на система за мониторинг на провежданата национална политика в подкрепа на възрастните хора;
7. отправя препоръки до компетентните органи и лица за въвеждане на специални мерки;
8. председателства Националния съвет за възрастните хора към Министерския съвет;
9. отправя сигнали до Комисията за защита от дискриминация във връзка с неравното третиране и за осигуряване на равни възможности на възрастните хора;
10. координира сътрудничеството с юридическите лица с нестопанска цел, работещи в областта на проблемите на възрастните хора;

11. организира информационни кампании и програми за повишаване на обществената чувствителност по проблемите на възрастните хора;

12. координира участието в национални и международни програми и проекти за възрастните хора, включително и съвместно с други държавни органи и организации.

Чл. 7. (1) Органите на изпълнителната власт определят координатор за провеждане на политиката в подкрепа на възрастните хора на национално равнище.

(2) Координаторът участва в изготвянето на Националната програма, следи за нейното изпълнение, предлага мерки и дейности и консултира органа по ал. 1 в процеса на вземането на решения за постигането на целите на този закон.

Чл. 8. Общинските съвети:

1. приемат ежегодно мерки по изпълнение на Националната програма,

2. създават общински комисии за възрастните хора като консултативни органи за подготовка и изпълнение на Националната програма.

3. определят координатор по провеждане на политиката в подкрепа на възрастните хора на местно ниво, който участва в изготвянето на Националната програма, следи за нейното изпълнение, предлага мерки и дейности и консултира Общинския съвет в процеса на вземането на решения за постигането на целите на този закон.

Чл. 9. Органите на изпълнителната власт и на местно самоуправление с правомощия в областта на държавната политика в подкрепа на възрастните хора си сътрудничат тясно със социалните партньори и неправителствените организации, осъществяващи дейност в областта на политиката и проблемите на възрастните хора.

Раздел II.

Национална стратегия за пълноценен и активен живот на възрастните хора

Чл. 10. (1) Националната стратегия е дългосрочен програмен документ, който определя основните принципи на политиката в подкрепа на възрастните хора и съдържа:

1. мерки по осигуряването на пълноценен и активен живот на възрастните хора, мерки за постигане на адекватни възможности в областта на заетостта и осигурителните права, здравеопазването, ученето през целия живот, дългосрочните грижи, културата и други, мерки за утвърждаване и развитие на доброволчеството и солидарността между поколенията;

2. отговорните органи и лица;

3. система за мониторинг на изпълнението.

(2) Националната стратегия задължително включва национална карта на социалните услуги за възрастни хора, в това число услуги от резидентен тип, чрез която, въз основа на оценка на тяхната необходимост, се планира създаването на тези услуги. Оценката и планирането на социалните услуги за възрастни хора се извършва на регионален принцип, по области.

(3) На всеки 25 000 души население националната карта задължително предвижда изграждането и функционирането на социални услуги от резидентен тип (в т.ч. поне един център за настаняване на възрастни хора) за най-малко 100 лица, които услуги се финансират от държавния бюджет.

(4) На всеки три години, в края на съответната Национална програма за изпълнение на Националната стратегия, Министерският съвет внася в Народното събрание доклад за изпълнението на Националната стратегия.

Чл. 11. (1) Националната стратегия се изпълнява чрез тригодишни Национални програми, в които се конкретизират мерките и средствата за тяхното изпълнение.

(2) Дейността по изпълнение на националните програми се контролира и отчита ежегодно.

(3) В срок до 31 януари органите и лицата по чл. 10, ал. 1, т. 2 предоставят на министъра на труда и социалната политика информация за изпълнението на националната програма през предходната година.

(4) В срок до 31 март министърът на труда и социалната политика внася в Министерски съвет доклад за изпълнението на Националната програма през предходната година, който се изпраща за сведение на Народното събрание.

Глава трета.

Подкрепа на възрастните хора

Раздел I.

Пълноценен и активен живот на възрастните хора

Чл. 12. Държавните органи си сътрудничат с организациите на работодателите и на работниците и служителите за разработване на мерки за насърчаване на пълноценен и активен живот на възрастните хора.

Чл. 13. Работодателите, съвместно с министерство на труда и социалната политика, разработват и реализират програми и мерки за продължаване на активния живот на възрастните

хора, за обезпечаване и реализиране на възможностите за професионално и кариерно развитие и за защита от дискриминация на работното място.

Чл. 14. (1) При колективното трудово договаряне социалните партньори съобразяват държавната политика в подкрепа на възрастните хора и спазват принципа за равното им третиране.

(2) Колективните трудови договори могат да предвиждат специални мерки за насърчаване на активния трудов живот на възрастните хора и предаване на опита между поколенията.

Чл. 15. (1) Министърът на здравеопазването създава условия за:

1. адекватен на положението им достъп на възрастните хора до здравни услуги;
2. насърчаване на профилактиката и ранната диагностика с цел превенция и удължаване живота на възрастните хора в добро здраве;
3. улеснен достъп на възрастните хора до информация относно всички въпроси, свързани със здравната култура и воденето на здравословен начин на живот.

(2) Министърът на здравеопазването представя в Министерския съвет годишен доклад за състоянието на здравето на възрастните хора и тяхната здравна култура.

Чл. 16. (1) Подкрепата на образоването и ученето през целия живот е неразделна част от образователната система и от системата за професионална квалификация.

(2) Министърът на образованието и науката, органите на местно самоуправление и национално представените организации на работодателите и на работниците и служителите създават условия за насърчаване на ученето на възрастните хора, за повишаване на тяхната квалификацията и за преквалификация.

Чл. 17. Органите на изпълнителната власт и органите на местното самоуправление разработват и прилагат мерки и механизми за:

1. повишаване на взаимното съзнание и приемане, и социално сближаване на поколенията;
2. насърчаване на доброволчеството за подкрепа, помощ и грижа за възрастните хора;
3. преодоляване форми и прояви на дискриминация по признак възраст.

Чл. 18. (1) Органите на местното самоуправление създават клубове за възрастните хора.

(2) Клубовете имат за цел да съдействат за разширяването, обогатяването и поддържането на социалните контакти и активния живот на възрастните хора.

(3) Клубовете организират и провеждат дейности и мероприятия със социален, здравен, културен и друг подобен характер, както и помощна стопанска и подходяща трудова дейност.

Чл. 19. (1) Клубовете се създават на териториален принцип, по общини и населени места. Броят им се определя свободно от общинските съвети, при спазване на изискването за създаване на поне един клуб във всяко населено място, в което живеят над 100 възрастни хора, и по още един на всеки 15 000 души население.

(2) Разходите по поддържането и дейността на клубовете са за сметка на общината, която задължително предвижда необходимите за това средства, ежегодно с бюджета за съответната година. При предвиждането на средствата по предходното изречение се вземат предвид и плановете и програмите, които клубовете са изготвили и са представили за финансиране.

(3) Достъпът на възрастните хора до клубовете е свободен и те се ползват безплатно от дейността им.

Чл. 20. За изпълнение на своите цели и инициативи клубовете сътрудничат с неправителствени организации, съюзите на пенсионерите в България, частни физически и др. лица и организации.

Раздел II.

Грижа за възрастни хора в приемно семейство

Чл. 21. (1) Възрастните хора имат право да получат подкрепа чрез услугата „приемна грижа“.

(2) Услугата „приемна грижа“ включва дейността по набиране и оценяване на кандидати за приемни семейства, обучение, взаимно адаптиране, подкрепа и наблюдение на грижата за възрастните хора – ползватели на услугата.

(3) Доставчик на услуга „приемна грижа“ може да бъде дирекция „Социално подпомагане“, общината или частен доставчик на социални услуги.

(4) Министерът на труда и социалната политика в сътрудничество с координаторите на национално равнище и кметовете на общините координира разработването и прилагането на политика за предоставяне на грижа за възрастните хора в приемно семейство.

Чл. 22. (1) Дейността по грижата за възрастни хора в приемно семейство се администрира от Агенцията за социално подпомагане и нейните териториални поделения.

(2) Към дирекциите „Социално подпомагане“ към Агенцията за социално подпомагане се създават Комисии по приемна грижа за възрастни хора.

(3) Комисиите по приемна грижа за възрастни хора:

1. проучват потребностите от услугата „приемна грижа“ в съответната община и планират вида и броя приемни семейства за възрастни хора;

2. утвърждават кандидатите за приемно семейство за възрастни хора;
3. осигуряват помощ на приемното семейство за възрастни хора при изпълнение на задълженията, свързани с полагането на приемна грижа.

Чл. 23. (1) За дейността по грижата за възрастните хора, дирекциите "Социално подпомагане" към Агенцията за социално подпомагане, с решение на директора, предоставят на приемните семейства финансова помощ и/или помощ под формата на социални инвестиции, при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 28.

(2) Предоставяната по ал. 1 финансова помощ е еднократна или месечна, целеви парични средства, а социалните инвестиции се изразяват в предоставяне на стоки и/или услуги, свързани с грижата за възрастните хора.

(3) Помощта по ал. 1 е освободена от данъци и такси и от нея не могат да се правят удръжки.

Чл. 24. За приемно семейство за възрастни хора не могат да кандидатстват и да бъдат утвърждавани лица:

1. които не са навършили пълнолетие;
2. които са поставени под запрещение;
3. които са били заличени от регистъра по чл. 25 заради отстраняването им/забраната от тази дейност за извършени нарушения и/или неизпълнение на задълженията;
4. които са осъждани за умишлено престъпление от общ характер;

Чл. 25. (1) Утвърдените приемни семейства за възрастни хора се вписват в поддържани от Дирекциите „Социално подпомагане” към Агенцията за социално подпомагане регистри.

(2) На приемните семейства се осигурява възможност за преминаване на курс за обучение за допълнителна квалификация за грижа за възрастни хора.

Чл. 26. (1) В приемно семейство, по тяхно искане, могат да бъдат настанявани възрастни хора, чиито деца, внуци и роднини по съребрена линия, до второ степен включително, са починали или неизвестни.

(2) Право на настаняване в приемно семейство имат и възрастните хора, чиито роднини по съребрена линия от първа и втора степен са живи и известни, но не могат или не желаят да полагат грижи за задоволяване на техните ежедневни потребности.

Чл. 27. (1) Предоставянето на грижа за възрастни хора в приемно семейство се финансира от:

1. републиканския бюджет;

2. общинските бюджети;
3. национални и международни програми и споразумения в социалната и в областта на грижата за възрастни хора;
4. фонд „Подкрепа на възрастните хора“;
5. дарения;
6. други източници.

Чл. 28. Министерският съвет, с наредба, приета по предложение на министъра на труда и социалната политика, определя:

1. критериите и стандартите за грижата за възрастни хора в приемно семейство;
2. организацията и функциите на Комисиите по приемна грижа за възрастни хора;
3. правилата и реда за кандидатстване, подбор и утвърждаване на приемните семейства за възрастни хора;
4. правилата и реда за настаняване на възрастни хора в приемно семейство;
5. правилата за подпомагане и финансиране на приемните семейства за възрастни хора.

Раздел III.

Насърчителни мерки за присъствие и участие на възрастните хора в отделни сфери на общественния живот

Чл. 29. (1) Насърчителните мерки имат временен характер и целят ускорено постигане на дължимите адекватни възможности на възрастните хора в специфични сфери на обществения живот.

(2) Насърчителните мерки се прилагат и за премахване на пречките за балансирано представителство на възрастните хора в отделни сфери на обществения живот.

(3) Предимствата, до които биха довели насърчителните мерки, трябва да бъдат оправдани и пропорционални на целта на специалната мярка и се прилагат до постигане на целта за балансирано представителство и адекватни възможности на възрастните хора в съответната област.

Чл. 30. (1) Насърчителните мерки, при основания за тяхното въвеждане, могат да се приемат по реда на Глава II.

(2) Насърчителните мерки могат да бъдат прилагани от органите на изпълнителната власт и на местното самоуправление, национално представените организации на работодателите и работниците и служителите, политическите партии и юридическите лица с нестопанска цел, в съответствие с техните правомощия и сфери на дейност.

(3) Приемането на насърчителни мерки, които създават предимства за възрастни хора, се съгласува предварително с министъра на труда и социалната политика.

Раздел IV.

Социална помощ

Чл. 31. (1) Възрастните хора имат право на финансова подкрепа, в размер, определен спрямо индивидуалните им потребности, за достъп и ползване на:

1. социални услуги;
2. социална и медицинска рехабилитация;
3. услуги за участие в трудова заетост и професионална квалификация.

(2) Оценката на индивидуалните потребности, определянето на размера на финансовата подкрепа и условията и реда за нейното предоставяне се уреждат с наредбата по чл. 34.

Чл. 32. (1) Възрастните хора с доход по-нисък от размера на линията на бедност за Република България, които не са на пълна държавна или общинска издръжка, имат право на месечна добавка – парични средства, които допълват собствените, за социална интеграция.

(2) Добавката е диференцирана, предназначена за покриване на допълнителни разходи за:

1. транспортни услуги;
2. информационни и телекомуникационни услуги;
3. достъпна информация;
4. наем на общинско жилище, ако лицето е самотно и договарянето за наем е сключено с него;
5. диетично хранене и лекарствени продукти.

(3) Размерът на добавката за всяко възрастно лице е сборът на индивидуално определените му средства за един или повече разходи по ал. 2.

Чл. 33. (1) Правото на помощ и/или добавка по този раздел е лично. Отказът от това право, както и прехвърлянето му са недействителни.

(2) Помощите и добавките се освобождават от данъци и такси. От тях не могат да се правят удръжки.

(3) Вземането за помощ и/или добавка се погасява с изтичането на тримесечен срок, считано от края на месеца, за който се отнася.

(4) Недобросъвестно получените средства за помощи и/или добавки се възстановяват с лихва по реда за събиране на държавните вземания, а лицето се лишава от съответната помощ и/или добавка за срок от една година.

Чл. 34. За прилагането на настоящия раздел министърът на труда и социалната политика издава наредба.

Глава четвърта.

Финансово обезпечаване на подкрепата на възрастните хора

Раздел I.

Фонд „Подкрепа на възрастните хора“. Статус

Чл. 35. За финансовото обезпечаване на политиката и дейността по подкрепа на възрастните хора се създава фонд "Подкрепа на възрастните хора", по-нататък „фонда“, към министъра на труда и социалната политика, юридическо лице със седалище гр. София,

Чл. 36. Органи на фонда са:

1. управителен съвет;
2. директор.

Чл. 37. (1) Управителният съвет се състои от пет членове, по един представител на представителните на национално равнище организации на работодателите, на работниците и служителите, и на пенсионерите, на Министерството на труда и социалната политика и на Министерството на финансите.

(2) Представителността по ал. 1 на организациите на работодателите и на работниците и служителите се признава при условията и по смисъла на Кодекса на труда. За национално представителна организация на пенсионерите се признава организация, която има най-малко 50 000 членове.

(3) Представителят на организациите по ал. 1 се определят по общо съгласие на ръководните им органи, а представителите на Министерството на труда и социалната политика и на Министерството на финансите - от съответните министри.

(4) В случай че до изтичане на мандата на управителния съвет, организациите по ал. 1 не постигнат съгласие за техния представител в следващия управителен съвет, представителят се определя от министъра на труда и социалната политика, в тридневен срок от изтичане на мандата, чрез жребий, в рамките на мандата на отделните организации.

(5) Управителният съвет избира председател от своя състав.

(6) Мандатът на управителния съвет е три години.

(7) За работата си членовете на Управителния съвет не получават възнаграждение.

Чл. 38. (1) Управителният съвет се свиква на заседания от председателя – по негова инициатива или по искане на трима от членовете му. Първото заседание се свиква от представителя на министъра на труда и социалната политика.

(2) Заседанията на управителния съвет са редовни, ако на тях присъстват най-малко четирима от неговите членове. Решенията се вземат с мнозинство повече от половината от общия брой на членовете.

(3) Директорът на фонда задължително присъства на заседанията на управителния съвет, като участва в работата им със съвещателен глас.

Чл. 39. Управителният съвет:

1. утвърждава основните насоки и плана за осигуряването със средства на фонда;
2. осъществява контрол върху дейността на директора на фонда;
3. утвърждава проекта на годишния бюджет и приема отчета за изпълнението на бюджета на фонда;
4. приема правилник за дейността на фонда;
5. утвърждава списъка на банките, които обслужват фонда;
6. прави предложение пред министъра на труда и социалната политика за назначаване и освобождаване на директора на фонда.

Чл. 40. (1) Директорът на фонда се назначава от министъра на труда и социалната политика, за срок 5 години.

(2) Директорът може да бъде освободен и преди изтичане на срока, за който е назначен.

(3) Директорът:

1. осъществява оперативното ръководство на работата и се разпорежда със средствата на фонда;
2. внася за утвърждаване в управителния съвет:
 - а) проекта на бюджета на фонда;
 - б) отчета за изпълнението на бюджета на фонда;
 - в) проекта на правилник за организацията и дейността на фонда;
 - г) списъка на банките, които ще обслужват фонда.
- (4) За работата си директорът не получава възнаграждение.

Раздел II.
Средства по фонд „Подкрепа на възрастните хора“

Чл. 41. (1) Средствата по фонда се набират от:

1. ежегодна вноска от държавния бюджет;
2. дарения и помощи;
3. доходи от управление/инвестиране на свободните средства на фонда;
4. глоби, имуществени санкции и лихви;
5. постъпления от лица, ползващи се от мерките по подкрепа и/или грижа за възрастните хора;
6. други източници.

(2) Размерът на вноската по ал. 1, т. 1 се определя със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.

Чл. 42. (1) Средствата от фонда се разходват за:

1. финансовата помощ и социалните инвестиции, предоставяни на приемните семейства за възрастни хора;
2. целеви социални програми и проекти в областта на социалното включване на възрастните хора;
3. предоставяне на социални услуги на възрастни хора, които не могат сами да задоволяват ежедневните си потребности;
4. изграждане на нова, реконструкция и модернизация на съществуващата материална база за предоставяне на социални услуги.

(2) В случаите по ал. 1, т. 2 средства се отпускат само когато дейностите не са финансирани от програми и проекти, финансирани със средства от европейски и други международни фондове или други финансови механизми.

(3) За разходването на суми над 5 000 лв. е необходимо предварителното единодушно решение на Управителния съвет.

Глава пета.
Контрол и наблюдение

Чл. 43. (1) Националният статистически институт събира и поддържа данни, ориентирани по възрастова структура.

(2) Държавните органи събират, регистрират и обработват статистически данни и информация, ориентирани по възрастова структура.

Чл. 44. (1) Контролът по този закон се осъществява от министъра на труда и социалната политика.

Чл. 45. (1) Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“ извършва проверки по своя инициатива и по жалби или сигнали на лица или организации.

(2) За предотвратяване и преустановяване на констатираните нарушения на този закон, както и за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ може да прилага принудителни административни мерки чрез задължителни предписания на работодателите и длъжностните лица.

Чл. 46. (1) Инспекторатът към изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане наблюдава и контролира полагането на грижи за възрастните хора в приемно семейство.

(2) Служител на Агенцията за социално подпомагане посещава приемното семейство поне веднъж в месеца.

(3) Приемното семейство осигурява възможност на социалните работници за осъществяване на личен контакт с възрастния човек.

(4) За всяко домашно посещение социалният работник изготвя протокол.

Глава шеста.

Административнонаказателни разпоредби

Чл. 47. (1) Нарушението на разпоредби на този закон се наказва с глоба в размер от 200 до 500 лева, а за юридическите лица - имуществена санкция от 500 до 1000 лева.

(2) За неизпълнение на задължително предписание по този закон се налага глоба или имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лева, а на виновното длъжностно лице – глоба в размер от 500 до 1000 лева.

(3) Приходите от глоби и имуществени санкции по този закон се внасят в бюджета на Фонд „Подкрепа на възрастните лица“.

Преходни и заключителни разпоредби.

§ 1. Законът влиза в сила три месеца след обнародването му.

§ 2. В срока по § 1 Министерски съвет предлага на Народното събрание Национална стратегия за пълноценен и активен живот на възрастните хора, в т.ч. национална карта на социалните услуги за възрастни хора.

§ 3. В срока по § 1 се определят и координаторите по чл. 7 и по чл. 8, т. 3.

§ 4. (1) Фонд „Подкрепа на възрастните хора“ се конституира и започва дейност с влизането в сила на закона.

(2) Първата вноска от държавния бюджет по чл. 41, ал. 1, т. 1 се предвижда със закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г.

(3) Съставът на първия Управителен съвет се определя в срока на влизане в сила на закона. В случай на непостигане на съгласие по чл. 37, ал. 3, министърът на труда и социалната политика извършва жребия по чл. 37, ал. 4 в петдневен срок, считано от влизане в сила на закона.

(4) Първото заседание на Управителния съвет се свиква от министъра на труда и социалната политика в едномесечен срок от влизане в сила на закона.

§ 5. В Закона за данъците върху доходите на физическите лица (обн. ДВ. бр. 95 от 2006 г., изм. бр. 52, 64 и 113 от 2007 г., изм. ДВ. бр. 28, 43 и 106 от 2008 г., ... изм. ДВ. бр. 14 от 2021 г.) в чл. 22, ал. 1, т. 1 се създава б. „п“:

„п. Фонд „Подкрепа на възрастните хора“.

§ 6. В Закона за корпоративното подоходно облагане (обн. ДВ. бр. 105 от 2006 г., изм. ДВ. бр. 52, 108 и 110 от 2007 г., изм. ДВ. бр. 69 и 106 от 2008 г., ... изм. ДВ. бр. 21 от 2021 г.) в чл. 31, ал. 1 се създава т. 20:

„т. 20. Фонд „Подкрепа на възрастните хора“.

Вносители:

Норислав Желев
Кристиан Вичев
МАНЮЛ Яков
Сергей Яков
Александър Жонджиров
Владимир Василев
Бордан Емилов Бочел
Матей Славейков Монев
МАНЯ Бегалов
Христо Проганов
Благовест Кирчов Кирчов

МОТИВИ

към проекта на Закон за възрастните хора

Подкрепата на хората през целия им жизнен цикъл е една от основните цели на социалната политика. Не винаги обаче по-младите поколения съумяват да дадат заслужената благодарност и разбиране на предишните поколения, които са давали своя принос към икономическия растеж на страната. Принципите на солидарност, равнопоставеност и достъпност не биха имали тази значимост в социалната политика на България, ако не бяха съпътствани от реални мерки и политики за подкрепа на всички - от най-младите до най-старите.

Неминуемо социалната политика на България в последните години е сериозно повлияна от развиващите се процеси и тенденции в държавите-членки на Европейския съюз, с които заедно изграждаме Европейския социален модел. В рамките на този модел е отделено сериозно внимание не само на въпроси като удължаване на трудовия живот и запазването на активността, но и на въпроси като солидарност между поколенията, осигуряване на качествена дългосрочна грижа за възрастните хора и осигуряване на достоен стандарт на живот на тези, които вече не участват на пазара на труда.

Към края на 2020 г. общият брой на хората над 65 години в България е 1 504 048 (600 786 мъже и 903 262 жени), при общ брой на населението 6 916 548 (3 349 715 мъже и 3 566 833 жени), т.е. 21,75 %. И повече от половината от тях са живели в бедност. Това ясно показва сериозната нужда от адресиране на законодателни инициативи към тази уязвима група от населението чрез целенасочени мерки и програми, които да смекчат последиците от тяхното по-уязвимо положение. Таква мерки се реализират и към настоящия момент - материална подкрепа чрез социално и целево подпомагане за отопление, различни програми, включително и на пазара на труда и други. По отношение на дългосрочната грижа също се реализират редица мерки, които доведоха до повишаване на качеството на социалните услуги за възрастни хора. Въпреки това, възрастните хора, които ползват социални услуги в институциите за стари хора и пенсионерите, които получават целеви помощи за отопление и други, продължават да бъдат сред най-уязвимите групи не само сред възрастните хора, но и в цялото ни общество.

Всичко това мотивира вносителите да внесат настоящия Проект на Закон за възрастните хора, който да предлага една нова визия, относно грижата и социалното включване на възрастните хора.

Този закон не е необходим само за преодоляване на социални различия, на неравнопоставеност и ситуации на социално изключване, а е законодателен акт, който ще подпомага хората да изживеят достойно своите старини било то подпомагани от лични и

социални асистенти, от социални работници и медицински персонал, или пък все още справящи се самостоятелно с ежедневието си. Това ясно показва, че е закон и за тези, които макар запазили способността си за самостоятелен и неподпомаган начин на живот се нуждаят от активен социален живот, от възможност да продължат да се развиват като личности, макар и вече да не участват активно в трудовия живот. И не на последно място възрастните хора, и най-вече пенсионерите, се нуждаят и от инструментите на политиката по социално включване, чрез които те да се чувстват част от обществото, да се ползват от всички социални права и да имат достъп до всички блага, произтичащи от икономическия растеж на страната. Това обаче не е възможно, ако пенсионерите са изолирани от процесите на развитие в различни области на социалния живот.

Тези са най-общите принципи на политиките заложи в законопроекта. Другите основни положения, които допълнително обуславят необходимостта от този законопроект са:

- Възрастните хора не се нуждаят единствено от материална подкрепа, но и от социална такава.
- Възрастните хора са една от най-важните групи в обществото и те трябва да разбират това, а обществото трябва да им го засвидетелства.
- Хората в пенсионна възраст имат потенциал, който те трябва да бъдат насърчени да използват.
- Съчетаването на инструментите на дългосрочната грижа и социалното включване ще допринесе за по-пълно отчитане на нуждите на пенсионерите, за по-гъвкаво адресиране на тези нужди и съответно за по-добри резултати.

Законопроектът има за цел да уреди провеждането на държавната политика в подкрепа на възрастните хора и да им гарантира условия за пълноценен и активен живот и участие във всички сфери на обществения живот, да гарантира интересите на възрастните хора и да осигурява подходяща икономическа, социална и институционална среда за превенция и недопускане на социално изключване и за разширяване и подобряване на формите и условията за достъп на възрастните хора до обществените ресурси.

Цел е и държавата да гарантира свободата на възрастните хора да се сдружават, свободно да образуват организации за защита и провеждане на техните интереси и сами да определят условията за встъпване, участие и излизане от тях.

Чрез законопроекта се определят органите (на централно и местно ниво) и механизмите за провеждане на политиката за възрастните хора.

Част от механизмите са:

- Национална стратегия за пълноценен и активен живот на възрастните хора, която представлява дългосрочен програмен документ, който определя основните принципи на политиката в подкрепа на възрастните хора.

- Националната стратегия се изпълнява чрез тригодишни Национални програми, в които се конкретизират мерките и средствата за тяхното изпълнение.

Същността на законопроекта е в подкрепата на възрастните хора, която се реализира чрез:

- разработване и реализиране на програми и мерки за пълноценен и активен живот на възрастните хора в сферата на социалното включване, социалното и културно сближаване, здравеопазването, образованието и обучението;

- грижа за възрастни хора в приемно семейство;

- насърчителни мерки за възрастните хора, които имат временен характер и целят ускорено постигане на равни възможности на възрастните хора в специфични сфери на обществения живот и които се прилагат с цел премахване на пречките за балансирано представителство на възрастните хора във всички сфери на обществения живот;

Чрез законопроекта се урежда и финансово обезпечаване на политиката за подкрепа на възрастните хора чрез:

- създаване на Фонд „Подкрепа на възрастните хора“ към министъра на труда и социалната политика и принципи и условия за функционирането му;

- регламентиране на набирането на средства по фонд „Подкрепа на възрастните хора“;

- урежда се контролът и наблюдението по изпълнение на политиката за възрастните хора.

Вносители:

Кристина и Вицелия
Иванчо Иванов
Сергей Георгиев
Никола Стойков
Георги Георгиев
Бордан Емилов
Михаил Славейков
Иван Богданов
Христо Иванов
Благовест Иванов
Звезда Иванова
Никола Иванов

Айрекэ Алексейяевэ -

~~Борисов Борисов Борисов~~

Енисей Катземов :

Вендор Енгов - /

Иван Ванянич Тиванд

Котков Юджанов Мичев

Руми Васильев Точев

Абаха Сефирал Сефирал

Вера Миленка Антонова

Мач Вилимов

Румян Николай Георгиев

Филип Попов

Борис Увесков

Ирзу Зрив

Мария Григорий Ричев

Георги Свиревича

Иван Антел

Звезд Лезева :

Крум Дончев

Градомир Стейков

Предварителна оценка на въздействието на Законопроекта за възрастните хора

I. Основания за законодателната инициатива

Възрастните хора са голяма и все по-нарастваща група от българското общество. Тази многочислена група има специфични интереси и проблеми и се изисква комплексен подход за осъществяване на държавната политика за подкрепа. Досега няма единен нормативен акт, който да урежда специфичните обществени отношения засягащи тези български граждани и който да предлага една нова визия относно грижата и социалното включване на възрастните хора.

II. Заинтересовани групи

Към края на 2020 г. общият брой на хората над 65 години в България е 1 504 048 (600 786 мъже и 903 262 жени), при общ брой на населението 6 916 548 (3 349 715 мъже и 3 566 833 жени), т.е. 21,75 % и тенденцията е за увеличаване на относителния им дял. Повече от половината от тези хора живеят в бедност. Това ясно показва сериозната нужда от адресиране на законодателни инициативи към тази уязвима група от населението чрез целенасочени мерки и програми, които да смекчат последиците от тяхното положение.

Законопроектът има за цел да уреди провеждането на държавната политика в подкрепа на възрастните хора и да им гарантира условия за пълноценен и активен живот и участие във всички сфери на обществения живот, да гарантира интересите на възрастните хора и да осигурява подходяща икономическа, социална и институционална среда за превенция и недопускане на социално изключване и за разширяване и подобряване на формите и условията за достъп на възрастните хора до обществените ресурси.

III. Анализ на разходи и ползи

Финансирането на дейностите по законопроекта е от: републиканския и общинските бюджети; национални и международни програми и споразумения в социалната и в областта на грижата за възрастни хора; фонд „Подкрепа на възрастните хора“; дарения и други източници.

Чрез законопроекта се урежда създаването на Фонд „Подкрепа на възрастните хора“ към министъра на труда и социалната политика. Разписани са принципите и условията за функционирането му и е регламентирано набирането на средства.

Законопроектът ще спомогне за преодоляване на социалните различия на неравнопоставеност и ситуации на социално изключване и ще подпомага възрастните хора да изживеят достойно своите старини.

IV. Административна тежест и структурни промени

Не се предвижда увеличение на административната тежест, не се предвиждат и значителни структурни промени. Ново е единствено създаването на Фонд „Подкрепа на възрастните хора“ към министъра на труда и социалната политика.

Със законопроекта не се предвижда промяна в регулаторни режими или въвеждането на допълнителни такси.

V. Въздействие върху нормативната уредба

Няма необходимост от последващи допълнителни промени в други нормативни актове в резултат от приемането на закона.

Вноштели:

Христо Иванов
Кристиан Вичев
Георги Георгиев
Никола Тодоров
Георги Георгиев
МАНЮЛ ГЕВОВ
Вардан Емчев
Михаил Спасов
Христо Проанов
Бисерка Кирова
Звезда Стефанова
Ирина Ангелина
Мила Иванова
Борислав Георгиев

Енисей П. Казанский

Велизар Ензев

Иван Иванович Иваниц

Козьма Козьмич Козьмов

Румен Васильев Терев

Афанасъ Зафировъ Зафировъ

Варвара Александровна Александровна

Мая Александровна

Румен Александров Георгиев

Филипп Попов

Борис Александров

Иван Иванов

Димитр Георгиев

Георги Свиревски

Иван Терев

Звезда Терев

Иван Попов

Стефан Стефанов